

A szabványok naprakész ismerete elengedhetetlen. Tapasztaltam, hogy a mérőeszközök konfirmálásáról szóló magyar nyelvű MSZ EN 30012-1:1998 szabvány ismeretlen egyes kollégák előtt, pedig ebben a hónapban már két éves.

Az eljárások kidolgozása utáni leírásokban szükséges egyértelműen meghatározni, hogy hogyan kell kalibrálni, milyen beállítást kell elvégezni, és az ehhez használt eszközök hogyan vannak visszavezetve az országos vagy a nemzetközi etalonra.

A berendezések hitelesítése, kalibrálása mindig legyen elvégezve. Ha eszközeinket nem magunk kalibráljuk, a kalibrálási jegyzőkönyvben követeljük meg a mérési eredményeket, de ne várjuk el, hogy a használhatóságáról a külső kalibráló nyilatkozzon. A követelményeket és az újkalibrálási időközöket nekünk kell előre írásban rögzíteni, mert mi ismerjük, hogy például hányszor használjuk az eszközt. A nem megfelelés – megfelelés eldöntése azért sem várható el egy kalibráló laboratóriumtól, mert ekkor a döntés felelősségét rá hárítjuk, ezzel befolyásoljuk, és így pártatlansága egy kritikus megrendelő vagy auditor számára vitathatóvá válik.

A személyzet képzettsége és gyakorlata terjedjen ki a lelkiismeretes kalibrálás elvégzésére is. Ismerjék annyira az általuk kezelt vizsgáló- és mérőeszközöket, hogy az esedékes kalibrálásokat el tudják végezni, és erről megfelelő jegyzőkönyvet tudjanak készíteni. Ebben az esetben sem szerencsés, ha a kalibrálást végzőnek kell dönteni a vizsgált eszköz használhatóságáról.

Az emberi tényező, vagyis esetünkben a kalibrálást végző ember felelősségérzését, lelkiismeretes munkavégzését, monotonitás tűrését és egyéb pozitív emberi tulajdonságainak szükségességét mindenki belátja, és csak remélni lehet, hogy a felelős laboratóriumvezetők ezeket a tulajdonságokat meg is becsülik.

Az auditok, a felülvizsgálatok rendszeres elvégzése, ezek tanulságainak levonása, a helyesbítő intézkedések megtétele elsősorban a laboratórium vezetőinek, de összes munkatársának is személyes felelőssége.

Összefoglalás

A kalibráció és a hitelesítés összehasonlításából kiderült, hogy nem lehet köztük fontossági sorrendet felállítani. Mindkét mérőeszköz felülgyeleti módszer a maga helyén fontos és az anyagvizsgáló laboratóriumok körülményei között egymást kiegészítik.

A megfelelő minőségű és megbízhatóságú eredményeket adó anyagvizsgáló laboratóriumok akarva-akaratlanul kénytelenek alkalmazni a teljes körű minőségbiztosítási (TQM) rendszert, melynek szabványai már hazánkban is érvényesek. A rendszer alkalmazása pedig magával hozza, hogy a mérőeszközök és -berendezések szigorú és bizonyított ellenőrzési rendszerben működjenek. A laboratóriumokra vonatkozó követelmények között talán ez a legfontosabb, ami biztosítja a hosszú távú eredményességet és megbízhatóságot.

Irodalomjegyzék

- [1] Révai Kislexikon, Révai Irodalmi Intézet, Budapest, 1936
- [2] Műszaki lexikon, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1972
- [3] BIPM/EC/ISO/OIML, Az alapvető és általános metrológiai fogalmak nemzetközi értelmező szótára, (VIM):1984
- [4] Nemzetközi Metrológiai Értelmező Szótár, Mérésügyi Közlemények XXXVI. évfolyam 1995. 2. szám 38-48. oldalak
- [5] 1991. évi XLV. törvény a mérésügyről, és a végrehajtásáról szóló 127/1991. (X.9.) Korm. rendelet
- [6] Irányelvek a vizsgáló- és kalibráló-laboratóriumokban alkalmazott mérőeszközök újkalibrálási időközének meghatározásához, Országos Mérésügyi Hivatal MAB 11.
- [7] Kriszt Béla: Hitelesítés vagy kalibrálás – mi a különbség? Mérésügyi Közlemények XXXVII. évfolyam 1996. 4. szám 110-111. oldal
- [8] MSZ EN 45001:1991 Vizsgáló-laboratóriumok működésének általános feltételei 5.3.3 pont.
- [9] MSZ EN 30012-1:1998; Minőségbiztosítási követelmények mérőberendezésekre. 1. rész: Mérőberendezések metrológiai konfirmálásának rendszere (ISO 10012-1:1992)
- [10] J. M. Farley: NDT in Europe – a vision for 2000; Insight Vol. 40 No 6. June 1998. 444-447. (á. 4. t. – h. -)
- [11] MSZ EN 473:1994; Roncsolásmentes vizsgálatot végzők minősítése és a minősítés tanúsítása. Általános alapelvek

HÍREK

A VEZETÉS SZEREPÉNEK VÁLTOZÁSA A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSBAN, 2000. június 1., Budapest, HM Haditechnikai Intézet. **A rendezvény témaköre:** az ISO 9000:2000 új szabvány tervezetének áttekintése elsősorban a minőség és a megfelelés szemléletbeli változásainak szempontjából és az Európai Kiválóság Modell (EFQM) alkalmazása. A részvétel különösen ajánlható azoknak a felső- és középvezetőknek, akik már bevezették szervezetüknél az ISO 9000:1994 szabvány szerinti minőségbiztosítási rendszert, de versenyképességük fenntartása és növelése érdekében át kívánják állni az új szabványkövetelmé-

nyek teljesítésére. *Felvilágosítást ad* a Magyar Minőség Társaság, dr. Róth András, tel.: 456-6955, e-mail: mmt@mail.matav.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁST kötött a GTE Anyagvizsgáló Szakosztálya és a Magyar Roncsolásmentes Vizsgáló Szövetség (Marovisz) a célból, hogy elősegítsék a hazai roncsolásmentes vizsgálatok minden területének szakmai fejlődését és az e területen dolgozó szakemberek hazai és nemzetközi kapcsolatteremtését. Ennek érdekében tanácskozási joggal kölcsönösen képviselhetik magukat szervezeteik vezetőségeiben. Összehangolják szakmai rendezvényterveiket, amelyekről tagjaikat kölcsönösen értesítik. Hazánk szakmai közösségét a Roncsolásmentes Vizsgálók Nemzetközi Bizottságában (ICNDT) a GTE, míg az Európai Roncsolásmentes Vizsgáló Szövetségben (EFNDT) a Marovisz szakértő tagja képviseli szavazati joggal, de a képviselőlet érintő kérdésekben előzetesen egyeztetik véleményüket. A nemzetközi szervezetektől érkező, illetve az egyéb külföldi és hazai forrásból származó szakmai információkat egymás között díjmentesen kicserélik.

A MAGYAR INNOVÁCIÓS NAGYDÍJAT az idén a nagyfrekvenciás röntgengenerátor család kifejlesztőinek, az Innomed Medical Rt. és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem alkotói közösségének ítelték oda. A díjat Orbán Viktor miniszterelnök adta át ünnepélyes keretek között március 31-én a Gellért Szállóban. A díjbizottság még további nyolc magyar fejlesztést jutalmazott különböző díjakkal. Az ötven elbírálásra benyújtott pályázat a megvalósítóknak mintegy 15 milliárd forint többleteredményt hozott. Az alkalmazóknál jelentkező megtakarítások, az árcsökkenő és a környezetvédelmi hatások együttesen még további 25 milliárd forint társadalmi hasznot jelent.

ANYAGVIZSGÁLAT és MÉRÉSTECHNIKA

MÉRÉSTECHNIKA

- Precíziós hosszmérő eszközök,
- Mérőmikroszkópok, projektorok,
- Felület-, alak-és helyzetellenőrzés

RONCSOLÁSOS eljárás

- Szakítógépek
- Keménységmérők
- Mikroszkópok
- Metallográfia

RONCSOLÁSMENTES eljárás

- Repedésvizsgálat
- Ultrahangos technika
- Örvényáramos technika
- Endoszkópok

GRIMAS Ipari Kereskedelem

1214 Budapest, Pulai sétány 2-4.
Telefon: 420 5883 Fax: 276 0557
E-mail: grimas@matavnet.hu WEB lap: www.grimas.hu